

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

2023-09-27
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr MSN 2023-00093

Motion – Fördjupad medborgardialog i planprocessen

Motion den 15 maj 2023 av Lina Olsson (NL) och Mikael Carlsson (NL)

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige konstaterar att möjligheten till en fördjupad planprocess med en förbättrad medborgardialog ryms inom ramen för stadsbyggnadsprocessens nuvarande projektorganisation och projektmodell utan att en ny policy behöver tas fram. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar för egen del att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att kommunen tar fram en policy för en fördjupad planprocess med en förbättrad medborgardialog.

Stadsbyggnadsprocessens nuvarande projektorganisation och projektmodell ger stora möjligheter att bedriva planarbete i olika omfattning beroende på ärendets komplexitet och/eller omgivningspåverkan. Val av planförfarande sker utifrån plan- och bygglagen. Fördjupningar under planprocessen såsom anordnande av medborgardialoger utöver vad lagen kräver kan genomföras i projekten med beaktande av mervärde vid ökad dialog kontra kostnader för arbete och tid. Möjligheten till en fördjupad planprocess med en förbättrad medborgardialog ryms inom ramen för stadsbyggnadsprocessen utan att en ny policy behöver tas fram.

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen eller särskilda konsekvenser för barn.

Tidigare beslut i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott har remitterat motionen ”Fördjupad medborgardialog i planprocessen”, till miljö- och stadsbyggnadsnämnden för utredning och förslag till beslut. Motionen har även remitterats till val- och demokratinämnden och kommunstyrelsen.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår att kommunen tar fram en policy för en fördjupad planprocess med en förbättrad medborgardialog. Policyn föreslås innehålla följande delar:

- **Enkel, tydlig och transparent planprocess** för tjänstemän, politiker och kommuninvånare.
- **Medborgardialog** som pågår från start-PM till efter genomförandefasen.
- **Samråd** där kommuninvånare uppmuntras att delta, gärna med möte i den aktuella kommundelen.
- **Uppföljande möten genom hela processen** med kontakt med verksamheter, intresserade invånare, föreningsliv, företagare och fokusgrupper.
- **Tydlig information och ramar** kring vad som går att påverka och vad som är beslutat.
- **Alternativa lokaliseringar** i de fall det är aktuellt ska utredas, redovisas och jämföras utifrån relevanta parametrar.
- **Transparens i processen** där man undviker att stämpla handlingar som arbetsdokument.

Planenhetens utredning och bedömning

Inom miljö- och stadsbyggnadsnämndens ansvarsområden ligger, bland annat, att upprätta förslag till detaljplaner. Inom ramen för det arbetet finns det möjlighet att pröva markens lämplighet för en annan användning. Planförfarande regleras i plan- och bygglagen.

Arbetet med att ta fram detaljplaner sker inom ramen för stadsbyggnadsprocessens projektorganisation. Beroende på planärendets förutsättningar avseende komplexitet och/eller grad av omgivningspåverkan kan planarbetet vara mer eller mindre omfattande.

Medborgardialog inom ramen för en planprocess studeras och bedöms alltid med utgångspunkt i projektets behov, förutsättningar och grad av påverkan.

Stadsbyggnadsprojektens finansieringsmodell är exploatörsdriven, det vill säga det är fastighetsägaren eller fastighetsutvecklaren som bekostar planarbetet. Innan ett planarbete kan inledas tecknas ett detaljplaneavtal mellan de olika ingående parterna där kostnadsfördelning regleras.

Stadsbyggnadsprocessens projektorganisation utgår från en projektmodell med tillhörande rutiner, mallar och checklistor som omfattar alla steg i en planprocess. Kommunen har höga ambitioner och organisationens kvalitetsarbete bygger på ständiga förbättringar vilket innebär att rutiner, mallar och checklistor uppdateras löpande för att fånga upp nya lagkrav, riktlinjer och smarta arbetsmetoder.

Kommunikation, information och dialog sker löpande under planarbetet och är särskilt betydelsefullt för en politisk organisation och ett demokratiskt samhälle. Kommunikation om pågående stadsutvecklingsprojekt sker bland annat genom kommunens hemsida och här återfinns ärenden inom planskedet. I stadshusets entréhall finns planenhetens nya utställningshall där information om planprocessen kan inhämtas och under samråd- och granskningsperioder finns planförslagen tillgängliga där. Inför samråd och granskning skickas riktade informationsbrev ut till berörda. Under samråd anordnas i regel ”öppna hus” där medborgare bjuds in och tjänstepersoner finns tillgängliga för frågor och dialog. Dessa ”öppna hus” anordnas på plats om lämpliga lokaler finns tillgängliga i planområdet eller dess närhet alternativt sker mötena i Nacka stadshus. Medborgardialog är viktigt ur många aspekter, dels för kunskapsinhämtning, dels för att få med det lokala perspektivet om en plats.

Stadsbyggnadsprocessens organisation och projektmodell ger utrymme att anordna mer eller mindre omfattande medborgardialoger. Möjligheten att anordna fler medborgardialoger under planskedet utöver vad lagen kräver för det aktuella projektet bör dock alltid vägas mot den mervärde som genereras i stadsutvecklingen. Detta då arbetet med medborgardialoger är förenat med en viss kostnad och även kan påverka projektens tidplaner. I planeringsperspektivet bör även kommande generationers behov vägas in i en framtida planeringshorisont. Detta perspektiv är svårt att belysa genom en medborgardialog.

Motionären föreslår bland annat att medborgardialog ska ske från start-PM till genomförande. Exploateringsenheten har det övergripande ansvaret under hela stadsbyggnadsprocessen och planenheten ansvarar för planskedet. Planenheten vill informera att planarbetet inte per automatik startar med beslut om start-PM. Motionärens förslag delges därför även Exploateringsenheten för kännedom.

Planenheten föreslår därmed att miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige konstaterar att möjligheten till en fördjupad planprocess med en förbättrad medborgardialog ryms inom ramen för stadsbyggnadsprocessens nuvarande projektorganisation och projektmodell utan att en ny policy behöver tas fram. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ekonomiska konsekvenser

Att ta fram en ny kommunal policy medför vissa utredningskostnader och även vissa kostnader för att implementera policyn i stadsbyggnadsprocessens projektmodell. Kostnaden för detta arbete bör vägas mot den nytta och det mervärde som en ny policy kan innebära. En uppskattning av kostnaden för detta arbete har inte tagits fram och bedöms heller inte nödvändig för att kunna behandla motionen.

I detta fall medför förslaget till beslut inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för barn

Barnkonsekvensanalyser och särskilt riktade dialoger till barn är viktiga underlag i planeringsprocessen, dels för att fånga in barnets perspektiv, dels för att kunna skapa en mer omhändertagen, levande, tillgänglig och trygg stadsmiljö. Dessa planeringsaspekter är särskilt positiva för barn. Genom en policy för en fördjupad planprocess med en förbättrad medborgardialog kan möjligen ett barnperspektiv belysas mer ingående. Då stadsbyggnadsprocessen under planarbetet redan rymmer flera möjligheter att belysa barnets perspektiv i stadsutvecklingen bedöms inte en ny policy nödvändig att ta fram för att särskilt fånga in konsekvenser för barn.

I detta fall medför förslaget till beslut medför inga särskilda konsekvenser för barn.

Susanne Werlinder
Enhetschef
Planenheten

Terese Karlqvist
Planarkitekt
Planenheten

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse 2023-09-27
- Bilaga Motion Fördjupad medborgardialog i planprocessen